

Nr 179

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 8 § förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften, m. m.; given Stockholms slott den 5 oktober 1962.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning om ändrad lydelse av 8 § förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften; och
- 2) förordning om ändrad lydelse av 3 § 2 mom. förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås stämpelfrihet för obligationer som utfärdas av Kommunkredit Aktiebolag.

Förslag
till
förordning om ändrad lydelse av 8 § förordningen den 19 november 1914
(nr 383) angående stämpelavgiften

Härigenom förordnas, att 8 § förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.²

8 §.

Följande enskilda — — — nedan stadgas.

Obligation, som utfärdas här i riket, skall av obligationsutgivaren före utlämnandet förses med stämpel av 60 öre för belopp, ej överstigande 100 kronor, och därutöver 60 öre för varje påbörjat hundratal kronor;

dock att frihet från sådan stämpel äger rum för svenska statens, landstings, kommuners, Sveriges allmänna hypoteksbanks, konungariket Sveriges stadshypotekskassas, Svenska bostadskreditkassans, Svenska skeppshypotekskassans och Kommunkredit Aktiebolags obligationer, för obligationer, som garanterats av svenska staten, så ock för obligationer, utfärdade av svenskt aktiebolag, som har till ändamål att idka belåning av fast egendom eller tomträtt.

Sökes på — — — i konkurs.

Varda obligationer — — — mellan beloppen.

Obligation, som — — — orsaken härtill.

Därest för — — — som obligation.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse av 8 § se 1961:202.

² Förslaget innebär endast den ändringen, att i författningstexten infogats orden Kommunkredit Aktiebolag.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 3 § 2 mom. förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper

Härigenom förordnas, att 3 § 2 mom. förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.²

3 §.

2. Stämpelplikt äger icke rum i följande fall, nämligen:

e) vid utlämnande av här i riket utfärdad obligation, då antingen obligationen skall enligt förordningen angående stämpelavgiften före utfärdandet föras med särskild stämpel eller fråga är om obligation, utfärdad av lands-ting, kommun, Kommunkredit Aktiebolag eller svenskt aktiebolag, som har till ändamål att idka belåning av fast egendom eller tomträtt.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

¹ Senaste lydelse av 3 § 2 mom. se 1931:61.

² Förslaget innebär endast den ändringen, att i författningstexten infogats orden Kommunkredit Aktiebolag.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 5 oktober 1962.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, LINDHOLM, EDENMAN, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON, ASPLING.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler fråga om *viss stämpelfrihet för Kommunkredit Aktiebolag* och anför därvid följande.

Enligt 8 § förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften skall den, som utfärdar obligation här i riket, före utlämnandet erlägga stämpelavgift för obligationen med belopp, som i stort sett motsvarar 0,6 procent av obligationens nominella värde. Frihet från denna s. k. emissionsstämpel åtnjutes emellertid för vissa obligationer. Sålunda är obligationer, som utfärdats av svenska staten, landsting, kommuner, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Svenska bostadskreditkassan och Svenska skeppshypotekskassan befriade från emissionsstämpel. Stämpelfrihet föreligger även för obligationer, som garanterats av svenska staten, samt för obligationer, som utfärdats av svenskt aktiebolag vilket har till ändamål att idka belåning av fast egendom eller tomt-rätt.

Vidare skall, enligt förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, vid överlåtelse av obligationer genom köp eller byte erläggas en särskild stämpelavgift, kallad fondstämpel, som uppgår till i stort sett 0,1 procent av omsättningsvärdet. Frihet från fondstämpel föreligger bl. a. enligt 3 § 2 mom. d) vid köp av obligationer, som utfärdats eller garanterats av svenska staten, eller då vid överlåtelse av obligation den ene kontrahenten är svenska staten eller svenska statsförvaltningen tillhörande allmänt verk eller styrelse, riksdagens verk eller de förut nämnda kreditinstituten. Enligt 3 § 2 mom. e) utgår fondstämpel inte heller vid utlämnandet av här i riket utfärdad obligation, då obligationen utfärdats av landsting, kommun eller svenskt aktiebolag som har till ändamål att idka belåning av fast egendom eller tomträtt.

I framställning till Kungl. Maj:t den 30 maj 1962 har *Kommunkredit Aktiebolag* anhållit om sådana ändringar i 1914 års stämpelförordning och 1908 års fondstämpelförordning, att frihet från skyldighet att utgiva stämpelavgift enligt nämnda förordningar kommer att gälla för obligationer som utfärdas av bolaget.

Bolaget framhåller, att det enligt bolagsordningen — numera fastställd av Kungl. Maj:t — har till föremål för sin verksamhet att med hela riket såsom verksamhetsområde lämna och förmedla lån dels till kommuner, kommunalförbund och andra kommunala samfälligheter dels, mot borgen av sådan samfällighet, till juridisk person vari samfälligheten äger bestämmande inflytande.

I framställningen anföres vidare, att bolaget rent formellt inte synes vara omfattat av de bestämmelser i 1914 års stämpelförordning som stipulerar frihet från stämpelplikt för bl. a. landsting och kommuner. Med hänsyn till att obligationer, vilka utfärdas av landsting eller kommuner, ej är underkastade stämpelskyldighet förefaller det emellertid bolaget egenartat, om ett under statlig tillsyn stående bolag, som har till uppgift att tillgodose kommunernas kreditbehov och att lämna lån mot kommuners borgen, skulle vara nödsakat att erlægga stämpelavgift för sin kapitalanskaffning. Det nybildade bolagets verksamhet står för övrigt, heter det vidare, sakligt sett nära den rörelse, som bedrivs av hypoteksaktiebolagen. En skyldighet för det nya bolaget att erlægga stämpel för obligationer, som utfärdas av bolaget, skulle enligt dess mening otvivelaktigt verka hindrande i bolagets arbete för tillgodoseende av kommunernas kreditbehov och fördröja bolagets utveckling. Av nu anförda skäl anser bolaget, att stämpelskyldighet för obligationer, som utges av bolaget, ej heller bör förekomma enligt fondstämpelförordningen.

Över bolagets framställning har, efter remiss, yttranden avgivits av *bankinspektionen, generalpoststyrelsen, statskontoret, Stockholms fondbörs* och *Svenska fondhandlareföreningen*. Samtliga remissinstanser har därvid förklarat, att de inte har något att erinra mot att bolagets obligationer befrias från emissionsstämpel och från fondstämpel vid utlämnandet, medan de avstyrkt frihet från fondstämpel vid senare överlåtelse.

Bankinspektionen anför.

Med framställningen åsyftas att åstadkomma frihet från skyldighet att utge stämpel enligt nämnda förordningar för obligationer som utfärdas av bolaget. Vad först beträffar emissionsstämpeln, så åtnjuter — såsom åberopats i framställningen — vissa rättssubjekt i egenskap av obligationsutgivare frihet från skyldighet att utgöra sådan stämpel, nämligen landsting, kommuner och hypoteksaktiebolag. Skattebefrielsen för kommunala obligationer har motiverats med de stalliga uppgifter, som pålagts kommunerna och för vilkas fullföljande de även kunde behöva upptaga lån, medan skattebefrielsen för obligationer utfärdade av inteckningsbolagen dikterats av en önskan att förbilliga fastighetskrediten. Även om dessa skäl icke är direkt tillämpliga på Kommunkredit AB, främjar likväl bolaget, vars huvudsyfte är att lämna och förmedla lån till kommuner och kommunala samfälligheter, i sin verksamhet sådana kommunala intressen, att det kan anses rimligt, att dess obligationer befrias från emissionsstämpel. Inspektionen kan sålunda tillstyrka framställningen i denna del.

I konsekvens med ovan angivna ståndpunkt i emissionsstämpelfrågan tillstyrker ämbetsverket att en ändring vidtages i 3 § 2 c) fondstämpelför-

ordningen så, att av bolaget utfärdade obligationer — liksom nu är fallet med bland andra landstings- och kommunobligationer — befrias från stämpelpfikt vid utlämnandet. För ytterligare frihet från att utgiva stämpelavgift saknas givetvis grund.

Bankinspektionen föreslår vidare i redaktionellt hänseende, att stämpelfriheten angives avse aktiebolag som har till ändamål att lämna eller förmedla lån till kommuner, kommunalförbund och andra kommunala samfälligheter.

Generalpoststyrelsen framhåller, att stämpelbefrielsen för kommuner enligt 8 § stämpelförordningen grundas på den allmännyttiga verksamhet, var till kommunerna kan behöva låna medel. Då Kommunkredit Aktiebolags verksamhet går ut på att upplåna medel för samma ändamål, synes det styrelsen rimligt, att även bolaget befrias från emissionsstämpel för obligationer. Styrelsen anför vidare.

Visserligen framgår det av bolagsordningen för Kommunkredit AB, att de av bolaget genom obligationslån upptagna medlen kan utlånas till förutom kommun, kommunalförbund eller annan kommunal samfällighet även juridisk person, vari samfälligheten äger bestämmande inflytande, men denna utlåning till enskilt rättssubjekt torde även komma att gagna allmännyttig verksamhet på grund av det kommunala inflytandet över rättssubjektet. I fråga om fondstämpelavgift anser generalpoststyrelsen, att bolagets obligationer bör vara fria från fondstämpel vid utlämnandet. I vidare mån bör de ej befrias från fondstämpelavgift. Vad sålunda sagts bör gälla samtliga svenska aktiebolag, som har samma föremål för sin verksamhet som Kommunkredit AB. Om bestämmelserna om stämpelbefrielse i här avsedda fall anses böra intas i stämpelförordningen och fondstämpelförordningen, bör de ges en generell avfattning.

Statskontoret, som finner goda skäl tala för tillmötesgående av framställningen, uttalar, att ändringen av fondstämpelförordningen bör, såsom torde ha avsetts, beröra allenast 3 § 2 mom. e).

Stockholms fondbörs upplyser, att enligt vad börsstyrelsen under hand erfarit aktierna i bolaget — å tillhoppa nominellt två miljoner kronor — för närvarande äges helt av Sparbankernas Bank AB, som emellertid inom den närmaste framtiden torde komma att överlåta vissa delar av aktieportföljen till de tre svenska kommunförbunden. Enligt vad börsstyrelsen likaledes inhämtat har dessa fattat beslut om att inträda som delägare i bolaget. Under de angivna omständigheterna och med hänsyn till bolagets ändamål synes det fondbörsen från saklig synpunkt berättigat att i stämpelhänseende jämställa av bolaget emitterade obligationer med sådana obligationer som är fritagna från emissionsstämpel enligt 8 § stämpelförordningen. Börsstyrelsen kan följaktligen tillstyrka framställningen i vad angår ifrågasatt ändring av 1914 års stämpelförordning. Då frihet från fondstämpel för kommunobligationer åtnjutes endast vid utlämnandet av sådana, kan styrelsen ej biträda bolagets hemställan om ändring i 1908 års fondstämpelförordning i vidare mån än att likställighet härutinnan införes beträffande bolagets obligationer.

Departementschefen

Kommun är undantagen från den skyldighet att betala s. k. emissionsstämpel, som enligt 1914 års stämpelförordning i allmänhet åvilar utfärdare av obligation. Likaledes föreligger frihet från skyldigheten att betala s. k. fondstämpel enligt 1908 års fondstämpelförordning vid utlämnande av obligation, när denna är utfärdad av kommun. Däremot utgår fondstämpel vid köp och byte av sådan obligation.

Under hänvisning till den nu nämnda stämpelfriheten har Kommunkredit Aktiebolag anhållit om frihet från emissions- och fondstämpel för obligationer, som utfärdas av bolaget. Bolaget har därvid åberopat sitt ändamål att tillgodose kommunernas kreditbehov och att lämna lån mot kommuners borgen.

Samtliga hörda remissinstanser har tillstyrkt, att bolagets obligationer blir stämpelfria i den utsträckning som gäller för kommunobligationer.

Kommunkredit Aktiebolag har enligt sin av Kungl. Maj:t fastställda bolagsordning till ändamål att, med hela riket som verksamhetsområde, lämna och förmedla lån dels till kommuner, kommunalförbund och andra kommunala samfälligheter dels, mot borgen av sådan samfällighet, till juridisk person vari samfälligheten äger bestämmande inflytande. De medel, som fordras för denna verksamhet, skall bolaget enligt bolagsordningen anskaffa bl. a. genom att utgiva till innehavaren ställda obligationer. Aktierna i bolaget kommer enligt uppgift att delvis förvärvas av de tre svenska kommunförbunden. Vidare har inhämtats, att bolaget i maj 1962 inbjudit allmänheten till teckning av obligationer, tillhörande ett av bolaget emitterat obligationslån om 50 miljoner kronor. Dessa obligationer har tills vidare inte utlämnats, och frågan om skyldighet att erlagga emissionsstämpel har därför ännu inte aktualiserats.

Nuvarande bestämmelser i stämpel- och fondstämpelförordningarna synes inte medge stämpelfrihet för obligationer, som emitteras av Kommunkredit. Det förhållandet, att för kommunala ändamål avsedda obligationslån till underlättande av emissionerna upptages genom ett — delvis kommunägt — bolag, bör emellertid enligt min mening inte medföra, att lånen belastas med stämpelkostnader, som saknar motsvarighet när obligationslån emitteras direkt av enskild kommun. Jag tillstyrker därför, i likhet med de hörda remissinstanserna, att frihet från emissionsstämpel införes för obligationer som utfärdas av Kommunkredit. Av samma skäl bör medges frihet från fondstämpel vid utlämnande av obligation, som emitterats av bolaget. Däremot anser jag, att anledning saknas till frihet från fondstämpel vid senare överlåtelser av sådan obligation, eftersom i motsvarande fall stämpelskyldighet föreligger även i fråga om obligation utfärdad av kommun.

Den befrielse från stämpelskyldighet, som jag nu föreslår för Kommunkredit, bör ske genom ändring av 8 § stämpelförordningen respektive 3 § 2 mom. e) fondstämpelförordningen. I några remissyttranden förordas, att författningsändringarna ges en generell avfattning, innebärande att stämpelfrihet medges för obligation utfärdad av svenskt aktiebolag med visst an-

givet ändamål. För min del anser jag emellertid, att frågan om den mera definitiva utformningen av bestämmelserna rörande stämpelfrihet på detta område bör övervägas i samband med att ställning toges till det betänkande med förslag till ny stämpellagstiftning som för närvarande behandlas inom finansdepartementet. Jag föreslår i avvaktan därpå, att Kommunkredit i likhet med vissa andra kreditinstitut särskilt namnges i bestämmelserna.

De nu föreslagna författningsändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

1) *förordning om ändrad lydelse av 8 § förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften; och*

2) *förordning om ändrad lydelse av 3 § 2 mom. förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.*

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Olof Sundström